

Algılanan Öz-Düzenleme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Algılanan Öz-Düzenleme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16819>

Öz

Algılanan Öz-Düzenleme Ölçeği (AÖDÖ), Serhat Arslan ve Yasin Gelişli tarafından 2015 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, bireylerin kendi öğrenme süreçlerini ve davranışlarını ne ölçüde düzenleyebildiklerine dair algılarını ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Toplam 16 maddeden oluşan ölçek, iki alt boyuta sahiptir: **Açık Olma** ve **Arayış**. Ölçek, 5'li **Likert** tipi derecelendirme formatını kullanmaktadır (1= hiçbir zaman - 5= her zaman). Yapılan geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, ölçeğin psikolojik dayanıklılık ve eğitim bilimleri alanlarında kullanıma uygun, sağlam bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Öz-düzenleme, Algılanan Öz-düzenleme, Psikometrik, Geçerlik, Güvenirlik, Eğitim, Açık olma, Arayış.

Yazarlar

Serhat Arslan, Yasin Gelişli

Amaç

Algılanan Öz-Düzenleme Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin öğrenme ortamlarında karşılaştıkları zorluklar karşısında kendi öğrenme stratejilerini ve motivasyonlarını ne kadar etkili bir şekilde yönetebildiklerini belirlemektir. Bu araç, özellikle eğitim psikolojisi ve rehberlik alanlarında, öğrencilerin **öz-düzenleme** becerilerini değerlendirmek ve müdahale programlarının etkinliğini ölçmek için geliştirilmiştir.

Ölçek, öz-düzenleme kapasitesini iki spesifik davranışsal ve bilişsel boyutta ele alarak, bireylerin öğrenmeye yönelik tutumlarını ve strateji kullanımlarını detaylıca analiz etme imkanı sunar.

Yapı

Ölçek, bireylerin öğrenme süreçlerindeki öz-düzenleme algılarını ölçen **iki faktörlü** bir yapı üzerine kurulmuştur. Bu faktörler, öz-düzenlemenin hem bilişsel hem de davranışsal yönlerini kapsamaktadır:

Açık Olma (8 madde): Bireyin zorluklar karşısında öğrenme potansiyeline ve kendi yeteneğine olan inancını, yani öğrenmeye karşı gösterdiği içsel istekliliği ifade eder.

Arayış (8 madde): Bireyin öğrenme sırasında aktif olarak farklı yöntemler, kaynaklar veya stratejiler kullanma çabasını, yani dikkatli kaynaklara ve yeni yollara yönelme davranışını temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliğini test etmek amacıyla, iki boyutlu öz-düzenleme modeli için **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) uygulanmıştır. Elde edilen uyum indeksi değerleri, modelin veriyle mükemmel bir uyum sergilediğini göstermiştir. Bu değerler şunlardır: $\chi^2 = 147.60$, $sd = 95$. Bu değerlere ek olarak, DFA sonuçları incelendiğinde yaygın kabul gören uyum iyiliği indeksleri de oldukça yüksek bulunmuştur.

RMSEA (Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü): .042

NFI (Normlaştırılmış Uyum İndeksi): .98

CFI (Karşılaştırılabilir Uyum İndeksi): .99

IFI (Artmış Uyum İndeksi): .99

RFI (Başlı Uyum İndeksi): .97

GFI (Yüksek Uyum İndeksi): .94

AGFI (Düzeltilmiş Yüksek Uyum İndeksi): .92

SRMR (Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kare Artması): .035

Yapı geçerliği çalışması kapsamında ayrıca, Açık Olma ve Arayıcı faktörleri arasındaki ilişki incelenmiş ve iki faktör arasındaki korelasyon katsayısının **.77** olduğu belirlenmiştir. Bu yüksek korelasyon, alt boyutların birbirleriyle güçlü bir teorik bağlantıya sahip olduğunu, ancak yine de ayrılabilir yapılar olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

Algılanan Öz-Düzenleme Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenirlilik katsayıları, **Cronbach Alpha** yöntemi kullanılarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır:

Ölçeğin tamamı için **Cronbach Alpha** katsayısı: .90

Açık Olma alt ölçeği için Cronbach Alpha katsayısı: .84

Arayıcı alt ölçeği için Cronbach Alpha katsayısı: .82

Ayrıca, ölçeğin madde analizleri sonucunda, düzeltilmiş madde toplam korelasyonlarının .52 ile .69 arasında değiştiği bulgusuna ulaşılmıştır. Bu aralık, tüm maddelerin ölçülmesi istenen genel yapıya önemli katkı sağladığını ve ölçek maddelerinin homojenliğini desteklediğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, Arslan ve Gelişli (2015) tarafından yapılan geliştirme çalışması sırasında Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile test edilmiştir. DFA, teorik olarak öngörülen iki

boyutlu (Açık Olma ve Arayış) yapışın, toplanan verilerle ne kadar uyumlu olduğunu incelemiştir.

Analiz sonuçları, uyum indeksleri (özellikle CFI, IFI ve NFI değerlerinin .98 ve üzeri olması) sayesinde, iki faktörlü modelin geçerli ve uygun olduğunu kesin olarak doğrulamıştır. Bu yapı, 16 maddenin her birinin ait olduğu teorik alt boyutu temsil etmede başarılı olduğunu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: Toplam 16 madde, 2 alt boyut (Açık Olma ve Arayış). 5'li Likert tipi derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite veya Eğitim alanında akademik çalışmalar yürüten bireyler.

Yaş Grubu: Genç yetişkinler ve yetişkinler (Çalışmanın yapıldığı üniversite öğrencileri dikkate alınarak).

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışma Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği.

Anahtar Kelimeler

Öz-düzenleme becerileri, Öğrenme stratejileri, Psikometrik özellikler, DFA, Güvenilirlik, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serhat Arslan

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresi: serhatarslan@sakarya.edu.tr

Yazışma Adresi: Sakarya Üniversitesi, Türkiye.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2015

Şzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. İletişim e-postası yukarıda belirtilmiştir.

Kaynaklar

Arslan, S. ve Gelişli, Y. (2015). Algılanan Öz-Düzenleme Ölçeği'nin geliştirilmesi geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Sakarya University Journal of Education*, 5(3), 67-74.

Makalenin DOI bağlantısı: <http://dx.doi.org/10.19126/suje.91303>

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [algilanan-oz-duzenleme-olcegi-toad.pdf](#)

Makalenin dergi üzerindeki bağlantısı: suje.sakarya.edu.tr

Algılanan Öz-Düzenleme Ölçeği Maddeleri

Toplam 16 madde 2 alt boyut

Açık Olma (8 m):Eğer istersem en zor konulara bile rahatlıkla öğrenebilirim

Arayış (8 m):Bir konuyu öğrenirken başka yöntemler kullanmaya çalışırım